

ส่วนที่ 1

ความหมาย ความสำคัญ และความป็นมา
เกี่ยวกับการกำหนดราคากลางงานก่อสร้าง
ของทางราชการ

ความหมายและความสำคัญ ของราคากลางงานก่อสร้างของทางราชการ

ราคากลางงานก่อสร้างของทางราชการ หมายถึง ราคาต่าก่อสร้างในงานก่อสร้างของทางราชการในแต่ละงาน/โครงการ ซึ่งเป็นราคาที่ทางราชการยอมรับได้ ไม่สูงจนผู้ประกอบการได้กำไรมากเกินไปที่จะควรจะได้รับ และเป็นราคาที่ไมต่ำจนผู้ประกอบการไม่สามารถที่จะดำเนินการก่อสร้างได้ ราคากลางงานก่อสร้างของทางราชการจึงไม่ใช่ราคามาตรฐานของสิ่งก่อสร้าง แต่เป็นราคาต่าก่อสร้างที่คำนวณหรือประเมินขึ้นตามหลักเกณฑ์และวิธีการตามที่คณะกรรมการกำหนด เพื่อใช้เป็นราคาอ้างอิงและพิจารณาราคาต่าก่อสร้างของผู้เสนอราคาในกระบวนการจัดหาผู้รับจ้างก่อสร้างตามระเบียบว่าด้วยการพัสดุ ระเบียบว่าด้วยการพัสดุด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ และหรือระเบียบหรือกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง โดยหน่วยงานที่จะมีการจ้างก่อสร้างต้องแต่งตั้งคณะกรรมการขึ้นคำนวณราคากลางงานก่อสร้างตามหลักเกณฑ์และวิธีการตามที่คณะกรรมการกำหนด

สำหรับความสำคัญและวัตถุประสงค์ของราคากลางงานก่อสร้างของทางราชการนั้น นอกจากจะใช้เป็นราคาอ้างอิงและพิจารณาราคาต่าก่อสร้างของผู้เสนอราคาในกระบวนการจัดหาผู้รับจ้างก่อสร้างในงานก่อสร้างของทางราชการดังกล่าวแล้ว การกำหนดราคากลางงานก่อสร้างที่มีประสิทธิภาพรวมทั้งการกำหนดให้ใช้ราคากลางเป็นราคาเริ่มต้นในการประมูลงานก่อสร้างด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ จะมีผลทำให้ผู้เสนอราคาเสนอราคาไม่สูงกว่าราคากลาง จะเป็นการช่วยแก้ปัญหาการเสนอราคาที่สูงกว่าความเป็นจริง และราคาของผู้เสนอราคายาวที่ทางราชการเห็นสมควรจ้างจะไม่เกินราคากลางซึ่งจะมีผลทำให้ช่วยลดการรั่วไหลและประหยัดเงินงบประมาณแผ่นดินได้ทางหนึ่ง และการกำหนดให้มีการเปิดเผยราคากลางรวมทั้งรายละเอียดของการคำนวณราคากลางจะเป็นการส่งเสริมและสนับสนุนให้กระบวนการจัดจ้างก่อสร้างในงานก่อสร้างของทางราชการเป็นไปอย่างโปร่งใส ตรวจสอบได้ และสร้างความเป็นธรรมให้กับทุกฝ่าย รวมทั้งยังจะช่วยลดปัญหาการวิ่งเต้นเพื่อขอทราบรายละเอียดเกี่ยวกับราคากลาง นอกจากนี้ ข้อมูลและรายละเอียดของการคำนวณราคากลางยังเป็นข้อมูลสำคัญในการพิจารณาต่อรองราคา การกำหนดค่าวงงาน การขอตั้งและการบริหารจัดการด้านการงบประมาณ รวมทั้งการตรวจสอบและติดตามผลการดำเนินงานก่อสร้างของคณะกรรมการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และเพื่อการอื่นๆ ด้วย

ความเป็นมา ของการกำหนดราคากลางงานก่อสร้างของทางราชการ

1. การกำหนดราคากลางงานก่อสร้างของทางราชการในระยะแรก ดำเนินโดยใช้หลักเกณฑ์ที่กำหนดโดยคณะกรรมการพิจารณาปรับปรุงระบบการก่อสร้างสถานที่ราชการและถาวรวัตถุของประเทศ (ปกส.) ซึ่งมีสำนักงานประมาณเป็นหน่วยงานกลางรับผิดชอบ และมีเฉพาะในส่วนของการกำหนดราคากลางงานก่อสร้างอาคารเท่านั้น

2. ในคราวประชุมคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 12 มิถุนายน 2522 คณะรัฐมนตรีได้มีมติเห็นชอบหลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้างอาคาร โดยในส่วนของการใช้จ่ายในการดำเนินการก่อสร้างได้กำหนดให้พิจารณาปัจจัยที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย ค่าอำนวยการและค่าดำเนินงาน ค่ากำไร และค่าภาษี ซึ่งต่อมาคณะกรรมการ ปกส. ได้เห็นชอบหลักเกณฑ์การประเมินราคางานก่อสร้างทาง ของกรมทางหลวง โดยในส่วนของการใช้จ่ายในการดำเนินการก่อสร้างให้พิจารณาปัจจัยที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย ค่าอำนวยการ ค่าความผันผวน ค่าดอกเบี้ยเงินกู้ ค่ากำไร และค่าภาษี และให้กำหนดค่าใช้จ่ายดังกล่าวให้อยู่ในรูปของตาราง เรียกว่า ตาราง Factor F

3. ในวันที่ 10 สิงหาคม 2536 คณะรัฐมนตรีได้มีมติเห็นชอบให้แต่งตั้งคณะกรรมการควบคุมราคากลาง โดยมีมอบหมายให้ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี เป็นประธานกรรมการ และให้คณะกรรมการควบคุมราคากลาง เป็นผู้พิจารณามาตรการป้องกันหรือลดโอกาสการสมยอมกันในการเสนอราคา รวม 8 ประการ ตามข้อเสนอของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ซึ่งมีเรื่องหลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้างเป็นมาตรการหนึ่งด้วยภารกิจด้านการกำหนดราคากลางงานก่อสร้างของทางราชการจึงได้ถูกโอนย้ายจากสำนักงานประมาณไปอยู่ในความรับผิดชอบของสำนักนายกรัฐมนตรี (สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี) ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 10 สิงหาคม 2536 ดังกล่าว

คณะกรรมการควบคุมราคากลางได้พิจารณามาตรการป้องกันหรือลดโอกาสการสมยอมกันในการเสนอราคาตามข้อเสนอของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินแล้ว เห็นว่า การคำนวณราคากลางในงานก่อสร้างแต่ละประเภทยังมีรายละเอียดและมาตรฐานการคำนวณที่แตกต่างกัน จึงได้ดำเนินการปรับปรุงหลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้างอาคารตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 12 มิถุนายน 2522 และหลักเกณฑ์การประเมินราคางานก่อสร้างทาง ของกรมทางหลวง โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในส่วนของการใช้จ่ายในการดำเนินการก่อสร้าง (Factor F) ได้กำหนดให้อยู่ในรูปแบบและมีมาตรฐานการคำนวณอย่างเดียวกัน

4. คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ 28 ธันวาคม 2536 เห็นชอบหลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางในงานก่อสร้างของทางราชการ ตามที่คณะกรรมการควบคุมราคากลางเสนอ โดยให้ส่วนราชการถือปฏิบัติตั้งแต่วันที่ 1 กุมภาพันธ์ 2537 เป็นต้นไป

หลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางในงานก่อสร้างของทางราชการตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 28 ธันวาคม 2536 ได้จำแนกงานก่อสร้างของทางราชการตามลักษณะงาน ออกเป็น 3 ประเภท ได้แก่ งานก่อสร้างอาคาร งานก่อสร้างทาง และงานก่อสร้างชลประทาน รวมทั้งได้กำหนดแนวทางและวิธีปฏิบัติในการคำนวณราคากลางงานก่อสร้างเพิ่มเติมเข้าไว้ในหลักเกณฑ์ฯ ด้วย

5. ต่อมา คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ 6 มกราคม 2541 เห็นชอบมาตรการป้องกันหรือลดโอกาสในการสมยอมกันเสนอราคา : เฉพาะกรณีการกำหนดราคากลางงานก่อสร้างของทางราชการ ตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ป. เสนอ ดังนี้

(1) ให้ส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ และรัฐวิสาหกิจ ถือปฏิบัติตามหลักการที่คณะกรรมการ ป.ป.ป. เสนอ ในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดให้ต้องมีการประกาศเปิดเผยราคากลาง และหน้าที่ในการคำนวณราคากลาง

(2) อนุมัติแต่งตั้งคณะกรรมการควบคุมราคากลาง ตามที่สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี เสนอ

(3) ให้คณะกรรมการควบคุมราคากลางรับข้อเสนอสั่งของคณะกรรมการ ป.ป.ป. ที่ให้ประมวลหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการคำนวณราคากลางงานก่อสร้างที่กระจายอยู่ในมติคณะรัฐมนตรีหลายฉบับรวมทั้งที่มีปรากฏในหนังสือแจ้งเวียนของส่วนราชการต่างๆ มาพิจารณากำหนดเป็นหลักเกณฑ์สำหรับให้เจ้าหน้าที่หรือผู้ที่เกี่ยวข้องสามารถเข้าใจได้ง่าย ถูกต้อง และมีแนวทางปฏิบัติอย่างเดียวกัน ไปดำเนินการ

6. ในการดำเนินการตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 6 มกราคม 2541 คณะกรรมการควบคุมราคากลางได้แต่งตั้งคณะอนุกรรมการพิจารณาปรับปรุงหลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้าง (อปก.) โดยมีอธิบดีกรมโยธาธิการ เป็นประธานอนุกรรมการ ให้มีอำนาจหน้าที่ประการหนึ่ง คือ การพิจารณาปรับปรุงหลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้าง แล้วจัดทำเป็นคู่มือให้ส่วนราชการต่างๆ ถือปฏิบัติ ซึ่งต่อมา อปก. ได้แต่งตั้งคณะทำงาน รวม 3 คณะ ได้แก่ คณะทำงานพิจารณาจัดทำหลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้างอาคาร มีสถาปนิกใหญ่กรมโยธาธิการ เป็นประธานคณะทำงาน คณะทำงานพิจารณาจัดทำหลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้างทาง มีรองอธิบดีกรมทางหลวง (นายวิชา สรรพนุเคราะห์) เป็นประธานคณะทำงาน และคณะทำงานพิจารณาจัดทำหลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้างชลประทาน มีรองอธิบดีกรมชลประทาน (นายธีระ วงศ์สมุทร) เป็นประธานคณะทำงาน โดยให้คณะทำงานทั้ง 3 คณะ มีอำนาจหน้าที่ศึกษารวบรวมหลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้างแต่ละประเภทให้เหมาะสมและสอดคล้องกับหลักวิชาการ พร้อมทั้งจัดทำตาราง Factor F

อปก. และคณะทำงานทั้ง 3 คณะ ได้พิจารณาจัดทำหลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้าง โดยยึดแนวทางตามหลักเกณฑ์ฯ เดิม มติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้อง และความถูกต้องตามหลักวิชาการ ซึ่งคณะกรรมการควบคุมราคากลางได้พิจารณาเห็นชอบกับหลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้างที่จัดทำดังกล่าว และให้สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีนำเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาต่อไป

7. คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ 9 ตุลาคม 2544 อนุมัติเรื่องหลักเกณฑ์การกำหนดราคากลางงานก่อสร้าง ตามข้อเสนอของสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี รวม 3 ประการ ดังนี้

(1) ให้ใช้หลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้าง ตามผลการพิจารณาของคณะกรรมการควบคุมราคากลาง โดยกำหนดให้ส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจถือปฏิบัติตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. 2545 (วันที่ 1 ตุลาคม 2544) เป็นต้นไป

(2) สำหรับมาตรการปรับลดราคากลางร้อยละ 10 ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 12 ธันวาคม 2543 ซึ่งให้ใช้ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2544 นั้น ไม่นำมาใช้บังคับในการดำเนินการจ้างที่มีการคำนวณราคากลางตามหลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้างใหม่

(3) ให้ปรับปรุงองค์ประกอบและอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการควบคุมราคากลางให้สมบูรณ์เหมาะสม และสอดคล้องกับหลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้างที่กำหนดใหม่ด้วย

หลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้างตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 9 ตุลาคม 2544 ได้จำแนกงานก่อสร้างของทางราชการ เป็น 3 ประเภท ได้แก่ งานก่อสร้างอาคาร งานก่อสร้างทาง และงานก่อสร้างชลประทาน โดยมีสาระสำคัญของหลักเกณฑ์ฯ สรุปได้เป็น 2 ส่วน ได้แก่ หลักเกณฑ์ทั่วไปในการคำนวณราคากลางงานก่อสร้าง และวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับหลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้าง ทั้งนี้ หลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้างตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 9 ตุลาคม 2544 ดังกล่าว มีผลบังคับใช้มาตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2544 จนถึงวันที่ 20 มีนาคม 2550

8. ต่อมา ในเดือนตุลาคม 2545 ได้มีการโอนงานด้านการพัสดุภาครัฐรวมทั้งงานการกำหนดราคากลางงานก่อสร้างของทางราชการและงานคณะกรรมการควบคุมราคากลางตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 9 ตุลาคม 2544 จากสำนักนายกรัฐมนตรี (สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี) มาอยู่ในความรับผิดชอบของกระทรวงการคลัง (กรมบัญชีกลาง) ตามผลของการประกาศใช้พระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. 2545 และคณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ 13 พฤษภาคม 2546 เห็นชอบตามที่กระทรวงการคลัง (กรมบัญชีกลาง) เสนอ รวม 3 ประการ ดังนี้

(1) ให้ปรับปรุงองค์ประกอบของคณะกรรมการควบคุมราคากลาง ให้สอดคล้องตามพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. 2545

(2) ให้ปรับปรุงอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการควบคุมราคากลาง จากเดิม 4 ประการ เป็น 5 ประการ โดยเพิ่มเติมอำนาจหน้าที่ให้คณะกรรมการฯ สามารถปรับปรุงหลักเกณฑ์ฯ และรายละเอียดประกอบการคำนวณราคากลางงานก่อสร้างให้มีความเหมาะสม เป็นไปตามหลักการทางวิชาการ และสอดคล้องตามสภาพการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปได้ด้วย

(3) รายละเอียดหรืออำนาจหน้าที่ใดๆ ที่กำหนดในรายละเอียดของหลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้างตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 9 ตุลาคม 2544 ซึ่งกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของสำนักนายกรัฐมนตรี (สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี) ให้เปลี่ยนแปลงเป็น ให้เป็นอำนาจหน้าที่ของกระทรวงการคลัง (กรมบัญชีกลาง)

ทั้งนี้ องค์ประกอบของคณะกรรมการควบคุมราคากลางที่ปรับปรุงใหม่ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 13 พฤษภาคม 2546 ประกอบด้วย ผู้แทนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งในส่วนของภาครัฐ เอกชน และ ผู้ทรงคุณวุฒิ รวม 20 ท่าน โดยมีปลัดกระทรวงการคลัง เป็นประธานกรรมการ ผู้อำนวยการสำนักพัฒนา มาตรฐานระบบพัสดุภาครัฐ กรมบัญชีกลาง เป็นกรรมการและเลขานุการ และให้คณะกรรมการฯ มีอำนาจ หน้าที่ รวม 5 ประการ ที่สำคัญได้แก่ การกำหนดรายละเอียดประกอบหลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงาน ก่อสร้าง การกำกับและควบคุมดูแลการคำนวณราคากลางงานก่อสร้าง การปรับปรุงหลักเกณฑ์ฯ และ รายละเอียดประกอบราคากลางงานก่อสร้างให้มีความเหมาะสม เป็นไปตามหลักการวิชาการ และ สอดคล้องตามสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป รวมทั้งการวินิจฉัยปัญหา อนุเมตียกเว้น และหรือผ่อนผันการดำเนินการ ตามหลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้างและตามมาตรการป้องกันหรือลดโอกาสการสมยอมกันในการ เสนอราคา

9. ในการประชุมคณะกรรมการควบคุมราคากลาง ครั้งที่ 1/2546 เมื่อวันที่ 30 มิถุนายน 2546 ที่ประชุมฯ ได้พิจารณาเห็นว่า หลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้างตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 9 ตุลาคม 2544 ซึ่งบังคับใช้อยู่ในขณะนั้น ยังมีรายละเอียดและองค์ประกอบของหลักเกณฑ์ฯ ในหลายเรื่อง ขาดความสมบูรณ์ ไม่สอดคล้องตามข้อเท็จจริงและสถานการณ์ปัจจุบันที่เปลี่ยนแปลงไป จึงมีคำสั่งแต่งตั้งคณะอนุกรรมการพิจารณา ปรับปรุงหลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้าง ประกอบด้วย ผู้แทนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งในส่วนของ หน่วยงานภาครัฐ เอกชน และผู้ทรงคุณวุฒิ รวม 13 ท่าน โดยมีรองอธิบดีกรมโยธาธิการและผังเมืองในขณะนั้น (นายคุณิณตม ธรรมาภรณ์พิลาต) เป็นประธานอนุกรรมการ ผู้อำนวยการสำนักพัฒนา มาตรฐานระบบพัสดุภาครัฐ กรมบัญชีกลาง เป็นอนุกรรมการและเลขานุการ และให้คณะอนุกรรมการฯ มีอำนาจหน้าที่ รวม 6 ประการ ที่ สำคัญได้แก่ การพิจารณาทบทวนในรายละเอียดและเสนอแนะแนวทางและวิธีการในการปรับปรุงหลักเกณฑ์การ คำนวณราคากลางงานก่อสร้าง ทั้งในส่วนของราคาคำนวณค่างานต้นทุน Factor F และรายละเอียดประกอบ การคำนวณราคากลางงานก่อสร้าง ให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ถูกต้องตามหลักวิชาการ สอดคล้องตามข้อมูล ข้อเท็จจริงปัจจุบัน และสร้างความเป็นธรรมให้แก่ทุกฝ่าย

คณะอนุกรรมการพิจารณาปรับปรุงหลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้างได้ดำเนินการ ปรับปรุงหลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้างตามกรอบแนวทางที่คณะกรรมการควบคุมราคากลาง กำหนด โดยดำเนินการปรับปรุงเฉพาะในส่วนของตาราง Factor F ให้สอดคล้องตามข้อมูลข้อเท็จจริงทางด้าน เศรษฐกิจและด้านการก่อสร้างที่เปลี่ยนแปลงไปในขณะนั้น

10. ในระหว่างการดำเนินการปรับปรุงหลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้างของคณะอนุกรรมการ พิจารณาปรับปรุงหลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้าง นั้น คณะรัฐมนตรีได้มีมติในส่วนที่เกี่ยวข้องกับ การกำหนดราคากลางงานก่อสร้างของทางราชการ รวม 2 มติ ดังนี้

10.1 มติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 8 กรกฎาคม 2546 เรื่อง การพิจารณาแนวทางการประหยัด งบประมาณเกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้างของทางราชการ โดยเห็นชอบตามที่นายกรัฐมนตรีเสนอว่า “ในการจัดซื้อ จัดจ้างของส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ และหน่วยงานของรัฐ ได้มีการกำหนดราคากลางไว้ใช้ตรวจสอบในการเสนอ

ราคา โดยกระทรวงพาณิชย์และกระทรวงที่เกี่ยวข้องปรับปรุงและเผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับราคาสินค้าต่างๆ เพื่อนำมาใช้ในการคำนวณเป็นราคากลางให้สอดคล้องหรือใกล้เคียงกับราคาที่เป็นจริง นั้น โดยที่ภาวะเศรษฐกิจปัจจุบันมีการแข่งขันทางด้านราคาสินค้าอย่างมาก ดังนั้น การคำนวณราคากลางโดยยึดข้อมูลของทางราชการจากกระทรวงพาณิชย์หรือกระทรวงที่เกี่ยวข้องเพียงอย่างเดียว อาจไม่ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของราคาตลาดที่แท้จริงในขณะนั้นได้ จึงสมควรพิจารณาแนวทางในการคำนวณราคากลางที่เหมาะสมและสอดคล้องกับภาวะเศรษฐกิจและราคาตลาด อย่างไรก็ตาม ในการจัดซื้อจัดจ้างสมควรกำหนดแนวทางให้นำราคากลางของทางราชการมาพิจารณาเปรียบเทียบกับราคาตลาดที่แท้จริง หากราคาใดต่ำกว่าให้ใช้ราคานั้นเป็นหลัก อันจะเป็นประโยชน์ในการใช้จ่ายงบประมาณของรัฐอย่างมีประสิทธิภาพ จึงมอบให้รองนายกรัฐมนตรี (นายวิษณุ เครืองาม) รับประเด็นดังกล่าวไปพิจารณา หากจะต้องแก้ไขกฎระเบียบของทางราชการในส่วนที่เกี่ยวข้องประการใด ให้ดำเนินการแล้วนำเสนอคณะรัฐมนตรีต่อไป"

ในการประชุมหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อดำเนินการตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 8 กรกฎาคม 2546 ดังกล่าว เมื่อวันที่ 14 สิงหาคม 2546 ที่ประชุมฯ ได้ร่วมกันพิจารณา และมีประเด็นอภิปรายในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการคำนวณราคากลางงานก่อสร้างของทางราชการและคณะกรรมการควบคุมราคากลางและมีมติมอบหมายให้กระทรวงการคลัง ร่วมกับกระทรวงพาณิชย์ กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร และสำนักงบประมาณ รับไปพิจารณาเพื่อกำหนดแนวทางในการแก้ไขปัญหาลุप्तรรคของการคำนวณราคากลางงานก่อสร้างให้มีความถูกต้อง โดยให้รับประเด็นการอภิปรายของที่ประชุมฯ ไปประกอบการพิจารณาดำเนินการด้วย

10.2 มติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 28 ตุลาคม 2546 เรื่อง การกำหนดราคากลางของส่วนราชการ โดยรับทราบตามที่นายกรัฐมนตรีเสนอว่า "การกำหนดราคากลางของส่วนราชการ โดยเฉพาะราคาก่อสร้างมักกำหนดสูงกว่าความเป็นจริง เป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้ประเทศต้องสูญเสียงบประมาณแผ่นดินไปเป็นจำนวนมาก จึงมอบให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังรับไปพิจารณาทบทวนและปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสมและสอดคล้องกับความเป็นจริงต่อไป"

ทั้งนี้ คณะกรรมการควบคุมราคากลางและคณะอนุกรรมการพิจารณาปรับปรุงหลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้างได้นำมติคณะรัฐมนตรีดังกล่าวมาประกอบการพิจารณาปรับปรุงหลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้างในครั้งนี้ด้วย

11. คณะกรรมการควบคุมราคากลาง โดยคณะอนุกรรมการพิจารณาปรับปรุงหลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้าง ได้ดำเนินการปรับปรุงหลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้าง ในส่วนของตาราง Factor F โดยเน้นให้สอดคล้องตามข้อมูลข้อเท็จจริงทางด้านเศรษฐกิจและด้านการก่อสร้างที่เปลี่ยนแปลงไปในขณะนั้น แล้วเสร็จ และได้ทดสอบพบว่า ค่า Factor F สูงขึ้นโดยเฉลี่ยร้อยละ 6.5 ซึ่งเมื่อนำไปคำนวณกับค่างานต้นทุน (Direct Cost) แล้ว ปรากฏว่าราคากลางสูงขึ้นมาก ซึ่งจะส่งผลกระทบทำให้รัฐต้องใช้จ่ายเงินงบประมาณด้านการก่อสร้างสูงขึ้นเป็นจำนวนมาก คณะกรรมการควบคุมราคากลางจึงได้เปลี่ยนแนวทางการดำเนินการ โดยให้ดำเนินการศึกษาในรายละเอียด รวบรวมข้อมูล และจัดทำหลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้าง

ของทางราชการขึ้นใหม่ทั้งหมดทั้งระบบ โดยได้กำหนดหลักการและกรอบแนวทางการดำเนินการ ไว้ดังนี้

(1) ให้ดำเนินการศึกษารายละเอียด สํารวจรวบรวมข้อมูล ดำเนินการปรับปรุง และจัดทำหลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้างขึ้นใหม่ทั้งหมดทั้งระบบ ทั้งในส่วนของราคาค่างานต้นทุน (Direct Cost) ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานก่อสร้าง (Indirect Cost) การคำนวณค่าใช้จ่ายพิเศษตามข้อกำหนดฯ การสรุปรวมค่าก่อสร้างทั้งหมดเป็นราคากลาง การจัดทำรายงานการคำนวณราคากลางงานก่อสร้าง รวมทั้งแนวทางและวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับหลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้าง

(2) ให้ดำเนินการปรับปรุงและจัดทำหลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้างให้ครอบคลุมงานก่อสร้างของทางราชการ และให้มีความเป็นมาตรฐานตามหลักวิชาการ และสอดคล้องตามข้อมูลข้อเท็จจริง สภาพการณ์ทางด้านเศรษฐกิจ รวมทั้งเทคโนโลยีด้านการก่อสร้างที่เป็นปัจจุบัน

(3) ให้กรมบัญชีกลางในฐานะหน่วยงานกลางในการกำกับดูแลภารกิจด้านการกำหนดราคากลางงานก่อสร้างของทางราชการ เป็นหน่วยงานกลางรับผิดชอบ โดยให้ประสานและร่วมดำเนินการอย่างใกล้ชิดกับหน่วยงานหลักด้านการก่อสร้าง (กรมโยธาธิการและผังเมือง กรมทางหลวง กรมทางหลวงชนบท และกรมชลประทาน) นักวิชาการผู้ทรงคุณวุฒิ และองค์กรภาคเอกชนที่เกี่ยวข้อง (สมาคมอุตสาหกรรมก่อสร้างไทยฯ สมาคมวิศวกรรมสถานแห่งประเทศไทยฯ และสมาคมสถาปนิกสยามฯ เป็นต้น)

ในการนี้ คณะอนุกรรมการพิจารณาปรับปรุงหลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้างได้มีคำสั่งแต่งตั้งคณะทำงานปรับปรุงหลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้าง เพื่อดำเนินการตามหลักการและกรอบแนวทางดังกล่าว โดยมี รศ. ธนิต ธงทอง เป็นประธานคณะทำงาน ผู้แทนหน่วยงานและผู้ทรงคุณวุฒิที่เกี่ยวข้องทั้งในส่วนกลางและภาคเอกชน ร่วมเป็นคณะทำงาน และมีผู้แทนกรมทางหลวง กรมบัญชีกลาง กรมโยธาธิการและผังเมือง และผู้แทนกรมชลประทาน ร่วมเป็นฝ่ายเลขานุการ

คณะทำงานปรับปรุงหลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้างได้เริ่มดำเนินการตามหลักการและกรอบแนวทางดังกล่าวตั้งแต่เดือนพฤศจิกายน 2548

12. ต่อมา คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ 26 เมษายน 2548 เห็นชอบให้ยุบรวมคณะกรรมการควบคุมราคากลาง ซึ่งแต่งตั้งตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 13 พฤษภาคม 2546 (ปลัดกระทรวงการคลัง เป็นประธานกรรมการ) และคณะกรรมการตรวจสอบราคากลาง ซึ่งแต่งตั้งตามคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ 320/2547 ลงวันที่ 26 ตุลาคม 2547 (รองนายกรัฐมนตรี (นายวิษณุ เครืองาม) เป็นประธานกรรมการ) เป็น คณะกรรมการกำกับนโยบายราคากลางงานก่อสร้าง โดยมอบหมายให้ รองนายกรัฐมนตรีที่นายกรัฐมนตรีมอบหมาย เป็นประธานกรรมการ และมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 25 สิงหาคม 2548 เห็นชอบให้ปรับปรุงองค์ประกอบของคณะกรรมการกำกับนโยบายราคากลางงานก่อสร้าง โดยเปลี่ยนแปลงประธานกรรมการ เป็น ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง เป็นประธานกรรมการ และให้รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรีที่กำกับการปฏิบัติราชการของสำนักงบประมาณ เป็นรองประธานกรรมการ เพิ่มเติมอีก 1 ตำแหน่ง ตามข้อเสนอของสำนักงบประมาณ

ผลของมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 26 เมษายน 2548 และวันที่ 25 สิงหาคม 2548 ดังกล่าว เป็นผลทำให้ภารกิจด้านการกำหนดราคากลางงานก่อสร้างของทางราชการ อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของ คณะกรรมการกำกับนโยบายราคากลางงานก่อสร้าง ซึ่งประกอบด้วย ผู้แทนหน่วยงานภาครัฐ องค์กรภาคเอกชน และผู้ทรงคุณวุฒิที่เกี่ยวข้อง รวม 24 ท่าน โดยมีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง เป็นประธานกรรมการ รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรีที่กำกับการปฏิบัติราชการสำหรับสำนักงบประมาณ ปลัดกระทรวงการคลัง และผู้อำนวยการสำนักงบประมาณ เป็นรองประธานกรรมการ ผู้อำนวยการสำนักพัฒนามาตรฐานระบบพัสดุ ภาครัฐ กรมบัญชีกลาง และผู้อำนวยการสำนักมาตรฐานต้นทุนงบประมาณ สำนักงบประมาณ เป็นกรรมการ และเลขานุการร่วมกัน และมีผู้แทนกรมโยธาธิการและผังเมือง ร่วมเป็นกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ คณะ กรรมการฯ มีอำนาจหน้าที่ รวม 8 ประการ ที่สำคัญ ได้แก่ การกำหนดหลักเกณฑ์และรายละเอียดประกอบการ คำนวณราคากลางงานก่อสร้าง การกำหนดยุทธศาสตร์และแนวทางในการตรวจสอบราคากลางงานก่อสร้าง การ จัดทำคู่มือการคำนวณและตรวจสอบราคากลางงานก่อสร้าง การปรับปรุงหลักเกณฑ์และรายละเอียดประกอบการ คำนวณราคากลางงานก่อสร้าง การกำกับดูแลการคำนวณราคากลางงานก่อสร้าง การวินิจฉัยปัญหา อนุมัติ ยกเว้น หรือผ่อนผันการดำเนินการตามหลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้างและตามมาตรการป้องกัน หรือลดโอกาสการสมยอมกันในการเสนอราคา รวมทั้งการรายงานผลการดำเนินงาน ปัญหาอุปสรรค ข้อสังเกต และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการตรวจสอบราคากลางงานก่อสร้างต่อนายกรัฐมนตรี

เนื่องจากองค์ประกอบของคณะกรรมการกำกับนโยบายราคากลางงานก่อสร้างมีผู้อำนวยการ สำนักพัฒนามาตรฐานระบบพัสดุภาครัฐ กรมบัญชีกลาง และผู้อำนวยการสำนักมาตรฐานต้นทุนงบประมาณ สำนักงบประมาณ เป็นกรรมการและเลขานุการร่วมกัน ประกอบกับภารกิจการกำหนดราคากลางงานก่อสร้าง ของทางราชการเป็นส่วนหนึ่งของระเบียบฯ ว่าด้วยการพัสดุ ซึ่งอยู่ในความรับผิดชอบของกระทรวงการคลัง (กรมบัญชีกลาง) ตามพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. 2545 คณะกรรมการกำกับนโยบาย ราคากลางงานก่อสร้างจึงได้มีมติเห็นชอบให้กรมบัญชีกลาง (สำนักพัฒนามาตรฐานระบบพัสดุภาครัฐ) รับผิดชอบ ภารกิจของคณะกรรมการฯ ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับหลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้าง และให้สำนัก งบประมาณ (สำนักมาตรฐานต้นทุนงบประมาณ) รับผิดชอบภารกิจของคณะกรรมการฯ ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการ ตรวจสอบราคากลางงานก่อสร้างของหน่วยงานของรัฐ รวมทั้งได้มีมติรับโอนภารกิจที่อยู่ระหว่างการดำเนินการ ของคณะกรรมการควบคุมราคากลาง คณะอนุกรรมการ และคณะทำงานที่แต่งตั้งโดยคณะกรรมการควบคุม ราคากลาง มาเป็นภารกิจของคณะกรรมการกำกับนโยบายราคากลางงานก่อสร้าง และได้มีคำสั่งแต่งตั้ง คณะอนุกรรมการเพื่อช่วยปฏิบัติงานเป็นการถาวร จำนวน 2 คณะ ดังนี้

(1) คณะอนุกรรมการกำกับหลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้าง มีอธิบดี กรมบัญชีกลาง เป็นประธานอนุกรรมการ ผู้แทนหน่วยงานและองค์กรที่เกี่ยวข้องทั้งในส่วน of ภาครัฐ เอกชน และผู้ทรงคุณวุฒิ รวม 21 ท่าน เป็นอนุกรรมการ ผู้อำนวยการสำนักพัฒนามาตรฐานระบบพัสดุภาครัฐ กรมบัญชีกลาง เป็นอนุกรรมการและเลขานุการ

คณะกรรมการคณะนี้มีภารกิจในส่วนที่เกี่ยวข้องกับแนวทาง วิธีปฏิบัติ การปรับปรุงหลักเกณฑ์และรายละเอียดประกอบการคำนวณราคากลางงานก่อสร้าง การดำเนินการเพื่อให้เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติ หน่วยงานของรัฐ หน่วยงานที่มีหน้าที่ตรวจสอบ และผู้ที่เกี่ยวข้อง ได้มีความรู้ เข้าใจ และนำหลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้างไปใช้ปฏิบัติได้อย่างถูกต้องในแนวทางเดียวกัน รวมทั้งการกำกับดูแล วินิจฉัยปัญหา การตอบข้อหารือ การอนุมัติยกเว้นและหรือผ่อนผันการดำเนินการในเรื่องต่างๆ ตามที่ส่วนราชการและหน่วยงานต่างๆ เสนอมา และเพื่อในการดำเนินการของคณะกรรมการฯ เป็นไปอย่างรวดเร็ว คล่องตัว และมีประสิทธิภาพ คณะกรรมการฯ จึงได้มีคำสั่งแต่งตั้งคณะทำงานเพื่อช่วยปฏิบัติงานของคณะกรรมการฯ จำนวน 1 คณะ คือ คณะทำงานปรับปรุงหลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้าง โดยมี รศ. ธนิต ธงทอง เป็นประธานคณะทำงาน และผู้แทนกรมทางหลวง กรมบัญชีกลาง กรมโยธาธิการและผังเมือง และผู้แทนกรมชลประทาน ร่วมเป็นฝ่ายเลขานุการ โดยให้คณะทำงานนี้มีหน้าที่ศึกษาพิจารณาและดำเนินการปรับปรุงหลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้างให้มีความเป็นปัจจุบัน และสอดคล้องตามข้อมูลข้อเท็จจริงที่เปลี่ยนแปลงไป และให้ดำเนินการปรับปรุงหลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้างต่อเนื่องจากที่คณะทำงานปรับปรุงหลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้างที่แต่งตั้งโดยคณะกรรมการพิจารณาปรับปรุงหลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้างได้ดำเนินการไว้ด้วย

(2) คณะกรรมการกำกับนโยบายการตรวจสอบราคากลางงานก่อสร้าง มีที่ปรึกษาสำนักงานประมาณ เป็นประธานอนุกรรมการ ผู้แทนหน่วยงานและองค์กรที่เกี่ยวข้องทั้งในส่วนกลางและภูมิภาค 18 ท่าน เป็นอนุกรรมการ ผู้อำนวยการส่วนพัฒนามาตรฐานกลาง 2 สำนักงานมาตรฐานต้นทุนงบประมาณ สำนักงานประมาณ เป็นอนุกรรมการและเลขานุการ

คณะกรรมการคณะนี้มีภารกิจในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการตรวจสอบราคากลางงานก่อสร้าง และการจัดทำรายงานผลการดำเนินงานในการตรวจสอบราคากลางงานก่อสร้างของหน่วยงานของรัฐ การรวบรวมและประมวลปัญหาอุปสรรค ข้อสังเกต และข้อเสนอแนะในการตรวจสอบราคากลางงานก่อสร้างของหน่วยงานของรัฐ รวมทั้งการปฏิบัติงานอื่นๆ ตามที่คณะกรรมการกำกับนโยบายราคากลางงานก่อสร้างมอบหมาย

13. คณะทำงานปรับปรุงหลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้างได้ดำเนินการปรับปรุงหลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้างตามกรอบแนวทางที่คณะกรรมการควบคุมราคากลางได้กำหนดไว้พร้อมทั้งได้ยกร่างขึ้นใหม่ทั้งหมดทั้งระบบ และคณะกรรมการกำกับหลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้างได้ให้ความเห็นชอบให้นำเสนอคณะกรรมการกำกับนโยบายราคากลางงานก่อสร้างพิจารณา

คณะกรรมการกำกับนโยบายราคากลางงานก่อสร้างในการประชุมครั้งที่ 2/2549 เมื่อวันที่ 22 ธันวาคม 2549 ได้มีมติเห็นชอบร่างหลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้างฉบับปรับปรุงใหม่ และให้กระทรวงการคลัง (กรมบัญชีกลาง) ดำเนินการนำหลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้างฉบับปรับปรุงใหม่ เสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณา

14. คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ 6 กุมภาพันธ์ 2550 เห็นชอบหลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้าง ตามข้อเสนอของกระทรวงการคลัง (คณะกรรมการกำกับนโยบายราคากลางงานก่อสร้าง) รวม 3 ข้อ ดังนี้

(1) ให้ใช้หลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้างที่ปรับปรุงใหม่ โดยให้ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ และหน่วยงานอื่นของรัฐถือปฏิบัติหลังจากวันที่คณะรัฐมนตรีได้มีมติอนุมัติ 30 วันทำการ (ตั้งแต่วันที่ 21 มีนาคม 2550 เป็นต้นไป)

(2) ณ วันที่หลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้างที่ปรับปรุงใหม่นี้ มีผลบังคับใช้

(2.1) โครงการ/งานก่อสร้างใดที่ได้คำนวณราคากลางตามหลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้างตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 9 ตุลาคม 2544 (เรื่อง หลักเกณฑ์การกำหนดราคากลางงานก่อสร้าง) และอยู่ระหว่างการดำเนินการจัดจ้างก่อสร้าง (ได้ประกาศสอบราคา ประมวลราคา ประกาศร่าง TOR หรือประกาศประมวลราคาด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ แล้ว) ก็ให้ดำเนินการต่อไป

(2.2) โครงการ/งานก่อสร้างใดที่ได้คำนวณราคากลางตามหลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้างตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 9 ตุลาคม 2544 ไว้เกิน 6 เดือน (ก่อนวันที่ 22 กันยายน 2549) และยังไม่เริ่มดำเนินการจัดจ้างก่อสร้าง (ยังไม่ได้ประกาศสอบราคา ประมวลราคา ประกาศร่าง TOR หรือประกาศประมวลราคาด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์) ให้คำนวณราคากลางใหม่โดยใช้หลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้างที่ปรับปรุงใหม่นี้

(2.3) โครงการ/งานก่อสร้างใดที่ได้คำนวณราคากลางตามหลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้างตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 9 ตุลาคม 2544 ไว้ไม่เกิน 6 เดือน (ระหว่างวันที่ 22 กันยายน 2549 – 20 มีนาคม 2550) และยังไม่เริ่มดำเนินการจัดจ้างก่อสร้าง (ยังไม่ได้ประกาศสอบราคา ประมวลราคา ประกาศร่าง TOR หรือประกาศประมวลราคาด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์) ให้อยู่ในดุลยพินิจของหัวหน้าส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานอื่นของรัฐเจ้าของโครงการ/งานก่อสร้างนั้น ที่จะพิจารณาให้คำนวณราคากลางใหม่โดยใช้หลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้างที่ปรับปรุงใหม่นี้หรือไม่

(3) ให้สำนักงานประมาณและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องใช้หลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้างนี้ ประกอบการพิจารณาจัดสรรหรือตั้งงบประมาณสำหรับโครงการ/งานก่อสร้างของทางราชการ

เหตุผลความจำเป็น และการดำเนินการทบทวนและปรับปรุงหลักเกณฑ์การคำนวณราคากลาง งานก่อสร้าง

1. ในการประชุมโครงการประสานความร่วมมือการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม เพื่อประเทศไทยใสสะอาด เมื่อวันที่ 27 กันยายน 2553 ซึ่งมีนายกรัฐมนตรี เป็นประธาน ที่ประชุมฯ ได้มีมติมอบหมายให้กระทรวงการคลัง (กรมบัญชีกลาง) ร่วมกับสำนักงานงบประมาณ สมาคมวิชาชีพ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ร่วมกันพิจารณาเกี่ยวกับขั้นตอนเรื่องการจัดซื้อจัดจ้างและราคากลางให้ครบถ้วนรอบด้านอีกครั้ง โดยยึดหลักการเปิดเผยและความโปร่งใสในการดำเนินงานให้มากที่สุด และในคราวประชุมคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 12 ตุลาคม 2553 เรื่องวาระแห่งชาติการส่งเสริมคุณธรรม ความซื่อสัตย์สุจริต และต่อต้านการทุจริตของคนไทย และโครงการประพุดติมิชอบในกระบวนการจัดซื้อจัดจ้างของทางราชการ คณะรัฐมนตรีได้มีมติมอบหมายให้กระทรวงการคลัง สำนักงานงบประมาณ และหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง ไปพิจารณาการกำหนดราคากลางให้สอดคล้องเชื่อมโยงกับราคาตลาดและให้สามารถปรับเปลี่ยนได้ตามความเป็นจริง ประกอบกับหลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้างตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 6 กุมภาพันธ์ 2550 ซึ่งมีผลบังคับใช้มาตั้งแต่วันที่ 21 มีนาคม 2550 จนปัจจุบันเกือบ 5 ปี ความก้าวหน้าและเทคโนโลยีด้านการก่อสร้าง รวมทั้งสภาวะการณ์ด้านเศรษฐกิจได้เปลี่ยนแปลงไปมากอาจมีผลทำให้หลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้างตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 6 กุมภาพันธ์ 2550 ไม่เป็นปัจจุบัน และจากการสัมมนาระดมความเห็นจากส่วนราชการและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งกรมบัญชีกลางได้จัดให้มีขึ้น รวม 2 โครงการ ได้แก่ โครงการสัมมนาระดมความเห็นและข้อเสนอเพื่อการพัฒนาและปรับปรุงระบบและระเบียบเกี่ยวกับการพัสดุและการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ และโครงการสัมมนาระดมความเห็นและข้อเสนอขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อประกอบการปรับปรุงหลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้าง ผู้เข้าร่วมสัมมนาได้มีข้อเสนอให้มีการทบทวนและปรับปรุงหลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้างตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 6 กุมภาพันธ์ 2550 ในหลายประเด็น ทั้งในส่วนของราคาคำนวณต้นทุน (Direct Cost) ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานก่อสร้าง (Indirect Cost) หรือตาราง Factor F การคำนวณค่าใช้จ่ายพิเศษตามข้อกำหนดและค่าใช้จ่ายอื่นที่จำเป็นต้องมี หลักเกณฑ์การสรุปค่าก่อสร้างเป็นราคากลาง รวมทั้งในส่วนของแนวทางและวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับหลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้าง

ด้วยเหตุผลดังกล่าว จึงมีความจำเป็นต้องทบทวนและปรับปรุงหลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้างตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 6 กุมภาพันธ์ 2550 ให้มีความเหมาะสมและสอดคล้องตามสภาวการณ์ที่เป็นปัจจุบันและเทคโนโลยีด้านการก่อสร้างที่เปลี่ยนแปลงไป รวมทั้งเพื่อให้เกิดความคล่องตัวต่อการนำไปใช้ปฏิบัติยิ่งขึ้น กรมบัญชีกลาง โดยคณะอนุกรรมการกำกับหลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้าง จึงได้ดำเนินการปรับปรุงเพิ่มเติมหลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้างในบางส่วน ได้แก่ ข้อกำหนดเกี่ยวกับราคาและแหล่งวัสดุก่อสร้าง บัญชีค่าแรงงาน/ดำเนินการสำหรับการถอดแบบคำนวณราคากลางงานก่อสร้าง

และจัดทำตาราง Factor F งานก่อสร้างชลประทาน ขึ้นเพิ่มเติม รวมทั้งได้กำหนดกรอบ แนวทาง และแผนการ ทบทวนและปรับปรุงหลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้างทั้งระบบ

2. ต่อมา คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ 24 มกราคม 2554 เรื่อง การดำเนินการตามมติคณะรัฐมนตรี ในส่วนของการจัดซื้อจัดจ้างและราคากลาง โดยได้อนุมัติแต่งตั้งคณะกรรมการกำกับหลักเกณฑ์และตรวจสอบ ราคากลางงานก่อสร้าง เพื่อทำหน้าที่ในระดับปฏิบัติแทนคณะกรรมการกำกับหลักเกณฑ์การคำนวณราคา กลางงานก่อสร้างกับคณะกรรมการกำกับนโยบายการตรวจสอบราคากลางงานก่อสร้าง ซึ่งแต่งตั้งโดย คณะกรรมการกำกับนโยบายราคากลางงานก่อสร้าง

คณะกรรมการกำกับหลักเกณฑ์และตรวจสอบราคากลางงานก่อสร้าง ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 24 มกราคม 2554 ดังกล่าว มีปลัดกระทรวงการคลัง เป็นประธานกรรมการ (ปลัดกระทรวงการคลังได้ มอบหมายให้รองปลัดกระทรวงการคลัง หัวหน้ากลุ่มภารกิจด้านรายจ่ายและหนี้สิน เป็นประธานฯ แทนเป็นการ ถาวร) อธิบดีกรมบัญชีกลางหรือรองอธิบดีกรมบัญชีกลางที่อธิบดีกรมบัญชีกลางมอบหมาย เป็นรองประธาน กรรมการ ผู้แทนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งในส่วนของภาครัฐ เอกชน และผู้ทรงคุณวุฒิ รวม 16 ท่าน ร่วมเป็น กรรมการ ผู้อำนวยการสำนักมาตรฐานการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ กรมบัญชีกลาง เป็นกรรมการและเลขานุการ ผู้แทนสำนักมาตรฐานการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ กรมบัญชีกลาง ผู้แทนกรมทางหลวง ผู้แทนกรมโยธาธิการและ ผังเมือง และผู้แทนกรมชลประทาน เป็นกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

คณะกรรมการกำกับหลักเกณฑ์และตรวจสอบราคากลางงานก่อสร้างมีอำนาจหน้าที่ รวม 9 ประการ ที่สำคัญ ได้แก่ การศึกษา พิจารณา และกำหนดแนวทางและวิธีการในการกำหนดหลักเกณฑ์รวมทั้ง รายละเอียดประกอบหลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้างที่เป็นมาตรฐานตามหลักวิชาการ สอดคล้อง ตามราคาค่าก่อสร้างที่เป็นจริง และสามารถนำไปใช้ในกระบวนการจัดจ้างก่อสร้างตามระเบียบว่าด้วยการพัสดุได้ อย่างมีประสิทธิภาพ ดำเนินการทบทวน ปรับปรุง และกำหนดหลักเกณฑ์ฯ รายละเอียดประกอบ รวมทั้งแนวทาง และวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับหลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้างให้มีความเหมาะสมและสอดคล้องตาม สภาพการณ์ เทคโนโลยี และข้อมูลข้อเท็จจริงด้านการก่อสร้างที่เปลี่ยนแปลงไป การศึกษา พิจารณา และกำหนด แนวทาง วิธีการ รวมทั้งมาตรการในการตรวจสอบราคากลางงานก่อสร้าง ที่หน่วยงานภาครัฐได้คำนวณตาม หลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้าง การกำกับดูแลการกำหนดราคากลางงานก่อสร้างของหน่วยงาน ภาครัฐให้ถูกต้องตามหลักเกณฑ์ฯ รวมทั้งการติดตามประเมินผลการดำเนินการตามหลักเกณฑ์การคำนวณราคา กลางงานก่อสร้าง ให้คณะกรรมการฯ มีอำนาจเข้าตรวจสอบหรือดำเนินการอื่นใดเพื่อให้ทราบข้อเท็จจริงรวมทั้ง การดำเนินการเพื่อให้หน่วยงานภาครัฐชี้แจงหรือให้ข้อมูลข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการกำหนดราคากลางงานก่อสร้าง ตามหลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้าง การวินิจฉัยปัญหา ตอบข้อหารือ และอนุมัติยกเว้นหรือผ่อน ผันการดำเนินการตามหลักเกณฑ์ฯ วิธีปฏิบัติ และรายละเอียดประกอบหลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงาน ก่อสร้าง รวมทั้งการจัดทำคู่มือ เอกสารเผยแพร่ รวมทั้งการดำเนินการอื่นใดเพื่อให้เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติ หน่วยงาน ภาครัฐ หน่วยงานที่มีหน้าที่ตรวจสอบ และผู้ที่เกี่ยวข้อง ได้มีความรู้ เข้าใจ และสามารถนำหลักเกณฑ์ฯ แนวทาง และวิธีปฏิบัติ และรายละเอียดประกอบหลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้างไปใช้ปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง และในแนวทางเดียวกันอย่างมีประสิทธิภาพ

ทั้งนี้ ผลของการอนุมัติแต่งตั้งคณะกรรมการกำกับหลักเกณฑ์และตรวจสอบราคากลางงานก่อสร้างตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 24 มกราคม 2554 ดังกล่าว เป็นผลทำให้โครงสร้างของคณะกรรมการในการกำกับดูแลภารกิจด้านการกำหนดราคากลางงานก่อสร้างของทางราชการเปลี่ยนแปลงจากเดิม เป็นประกอบด้วย คณะกรรมการซึ่งแต่งตั้งโดยคณะรัฐมนตรีจำนวน 2 คณะ ได้แก่ คณะกรรมการกำกับนโยบายราคากลางงานก่อสร้างและคณะกรรมการกำกับหลักเกณฑ์และตรวจสอบราคากลางงานก่อสร้าง ซึ่งมีองค์ประกอบและอำนาจหน้าที่ของแต่ละคณะดังกล่าวข้างต้น

นอกจากการอนุมัติแต่งตั้งคณะกรรมการกำกับหลักเกณฑ์และตรวจสอบราคากลางงานก่อสร้างแล้ว คณะรัฐมนตรีในคราวประชุมเมื่อวันที่ 24 มกราคม 2554 ยังได้มีมติรับทราบและอนุมัติในเรื่องต่างๆ อีก ดังนี้

(1) รับทราบผลการดำเนินการตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 12 ตุลาคม 2553 รวม 4 เรื่อง ได้แก่ การกำหนดราคากลางงานก่อสร้างของทางราชการ การกำหนดราคามาตรฐานครุภัณฑ์และมาตรฐานสิ่งก่อสร้าง การปรับปรุงหลักเกณฑ์และเงื่อนไขในการจัดหาพัสดุตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. 2549 และการจ้างที่ปรึกษา

(2) อนุมัติให้มีการทบทวนราคากลางงานก่อสร้างให้เป็นปัจจุบัน โดยกำหนดให้ ในกรณีที่หัวหน้าหน่วยงานได้ให้ความเห็นชอบราคากลางงานก่อสร้างที่คณะกรรมการกำหนดราคากลางของหน่วยงานได้คำนวณไว้แล้ว และยังไม่ประกาศสอบราคา ประกาศประกวดราคา หรือประกาศร่าง TOR ภายใน 30 วัน นับแต่วันที่หัวหน้าหน่วยงานได้ให้ความเห็นชอบ ให้หัวหน้าหน่วยงานสั่งการให้คณะกรรมการกำหนดราคากลางที่คำนวณราคากลางงานก่อสร้างของหน่วยงานนั้น พิจารณาทบทวนราคากลางใหม่ให้มีความเป็นปัจจุบัน และนำเสนอหัวหน้าหน่วยงานพิจารณาให้ความเห็นชอบก่อนการประกาศสอบราคา ประกาศประกวดราคา หรือประกาศร่าง TOR อีกครั้งหนึ่ง

(3) ให้กระทรวงการคลังเร่งรัดการพิจารณาปรับปรุงหลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้างของทางราชการร่วมกับสำนักงบประมาณและหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องให้เหมาะสมเป็นปัจจุบัน และสะท้อนต้นทุนที่แท้จริง รวมทั้งให้พิจารณาปรับปรุงหลักเกณฑ์การจ้างที่ปรึกษาออกแบบและควบคุมงานก่อสร้างให้เหมาะสม โดยอาจพิจารณากำหนดปริมาณและจำนวนงาน ที่บริษัทที่ปรึกษาจะรับผิดชอบดำเนินการในคราวเดียวกันเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพประสิทธิผลสูงสุด และการพิจารณากลไกที่จะไม่ให้บริษัทที่ปรึกษาเข้าไปยุ่งเกี่ยวหรือมีผลประโยชน์ทับซ้อนกับบริษัทที่ทำการก่อสร้างให้ชัดเจน แล้วให้นำเสนอคณะรัฐมนตรีโดยด่วน

3. คณะกรรมการกำกับหลักเกณฑ์และตรวจสอบราคากลางงานก่อสร้างในการประชุมครั้งที่ 1/2554 เมื่อที่ 3 มีนาคม 2554 ได้มีมติให้แต่งตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อช่วยปฏิบัติงานของคณะกรรมการกำกับหลักเกณฑ์และตรวจสอบราคากลางงานก่อสร้าง จำนวน 2 คณะ ดังนี้

(1) คณะอนุกรรมการกำกับหลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้าง โดยมอบหมายให้อธิบดีกรมบัญชีกลาง เป็นประธานอนุกรรมการ รศ. ธนิต ธงทอง เป็นรองประธานอนุกรรมการ อนุกรรมการประกอบด้วยผู้แทนจากส่วนราชการ องค์การภาคเอกชน และผู้ทรงคุณวุฒิที่เกี่ยวข้อง รวม 14 ท่าน ผู้อำนวยการสำนักมาตรฐานการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ กรมบัญชีกลาง เป็นอนุกรรมการและเลขานุการ ผู้แทนสำนัก

มาตรฐานการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ กรมบัญชีกลาง ผู้แทนกรมโยธาธิการและผังเมือง ผู้แทนกรมทางหลวง ผู้แทนกรมทางหลวงชนบท และผู้แทนกรมชลประทาน เป็นอนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ ให้คณะอนุกรรมการฯ มีอำนาจหน้าที่ รวม 8 ประการ ที่สำคัญ ได้แก่ การศึกษาพิจารณาและเสนอแนะแนวทางและวิธีการในการกำหนดและจัดทำหลักเกณฑ์ฯ และรายละเอียดประกอบหลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้างของทางราชการที่เป็นมาตรฐานและสอดคล้องตามหลักวิชาการ การกำหนด จัดทำ และปรับปรุงหลักเกณฑ์ฯ และรายละเอียดประกอบหลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้างให้มีความเหมาะสม สอดคล้องตามสภาพการณ์ เทคโนโลยี และข้อมูลข้อเท็จจริงที่เปลี่ยนแปลงไป รวมทั้งการกำหนดและปรับปรุงแนวทางและวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับหลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้างให้มีความเหมาะสมและสอดคล้องตามกฎหมาย ระเบียบ แนวทาง และวิธีปฏิบัติของทางราชการ ทั้งนี้ เพื่อให้การคำนวณราคากลางงานก่อสร้าง ของทางราชการเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ถูกต้อง และได้ราคากลางที่ใกล้เคียงกับราคาค่าก่อสร้างที่เป็นจริง การประชาสัมพันธ์ เผยแพร่ รวมทั้งการดำเนินการอื่นใดเพื่อให้เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติ หน่วยงานภาครัฐ หน่วยงานที่มีหน้าที่ตรวจสอบ และผู้ที่เกี่ยวข้อง ได้มีความรู้ความเข้าใจ และสามารถนำหลักเกณฑ์ฯ แนวทาง วิธีปฏิบัติ รวมทั้งรายละเอียดประกอบหลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้าง ไปใช้ปฏิบัติงานได้อย่างถูกต้อง มีประสิทธิภาพ และในแนวทางเดียวกัน การประสานงานและร่วมดำเนินการกับส่วนราชการและหน่วยงานต่างๆ ทั้งในส่วนของภาครัฐ เอกชน และผู้ทรงคุณวุฒิที่เกี่ยวข้อง ในการศึกษาพิจารณา กำหนด จัดทำ และปรับปรุงหลักเกณฑ์ฯ แนวทางและวิธีปฏิบัติ และรายละเอียดประกอบหลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้าง รวมทั้ง ให้มีอำนาจ หน้าที่กำกับดูแล วินิจฉัยปัญหา ตอบข้อหารือ และอนุมัติยกเว้นหรือผ่อนผันการดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องกับหลักเกณฑ์ฯ แนวทาง วิธีปฏิบัติ และรายละเอียดประกอบหลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้าง

(2) คณะอนุกรรมการกำหนดมาตรการและแนวทางการตรวจสอบราคากลางงานก่อสร้าง โดยมอบหมายให้รองอธิบดีกรมบัญชีกลางที่กำกับดูแลการปฏิบัติราชการของสำนักมาตรฐานการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ เป็นประธานอนุกรรมการ รศ. ธนิต ธงทอง เป็นรองประธานอนุกรรมการ ผู้แทนหน่วยงานและองค์กรที่เกี่ยวข้อง ทั้งในส่วน of ภาครัฐ เอกชน และผู้ทรงคุณวุฒิ รวม 15 ท่าน เป็นอนุกรรมการ ผู้อำนวยการสำนักมาตรฐานการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ กรมบัญชีกลาง เป็นอนุกรรมการและเลขานุการ ผู้แทนสำนักมาตรฐานการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ กรมบัญชีกลาง ผู้แทนสำนักงบประมาณ และผู้แทนสำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน เป็นอนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ ให้คณะอนุกรรมการฯ คณะนี้มีอำนาจหน้าที่ รวม 7 ประการ ที่สำคัญ ได้แก่ การศึกษาพิจารณาและเสนอแนะแนวทางและวิธีการในการตรวจสอบราคากลางงานก่อสร้างของทางราชการที่มีประสิทธิภาพ การกำหนดมาตรการ แนวทาง และหรือวิธีปฏิบัติในการตรวจสอบและดำเนินการให้หน่วยงานภาครัฐดำเนินการให้ถูกต้องตามหลักเกณฑ์ฯ แนวทาง และวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับหลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้าง รวมทั้งกฎหมาย ระเบียบ แนวทาง และวิธีปฏิบัติอื่นที่เกี่ยวข้อง การประชาสัมพันธ์ เผยแพร่ รวมทั้งการดำเนินการอื่นใดเพื่อให้เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติ หน่วยงานภาครัฐ หน่วยงานที่มีหน้าที่ตรวจสอบ รวมทั้งผู้ที่เกี่ยวข้อง ได้มีความรู้ ความเข้าใจ และสามารถนำมาตรการ แนวทาง และหรือวิธีปฏิบัติในการตรวจสอบราคากลางงานก่อสร้าง ไปใช้ปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง มีประสิทธิภาพ และในแนวทางเดียวกัน การกำกับดูแล วินิจฉัยปัญหา

ตอบข้อหารือ และอนุมัติยกเว้นหรือผ่อนผันการดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องกับมาตรการ แนวทาง และหรือวิธีปฏิบัติในการตรวจสอบราคากลางงานก่อสร้าง ให้คณะกรรมการฯ มีอำนาจเข้าตรวจสอบรายละเอียดและวิธีการคำนวณราคากลางงานก่อสร้างที่ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ และหน่วยงานอื่นของรัฐจัดทำไว้ รวมทั้งการให้ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หน่วยงานอื่นของรัฐ และผู้ที่เกี่ยวข้องเสนอความเห็น ชี้แจงข้อเท็จจริง หรือส่งเอกสารข้อมูลเพื่อประกอบการพิจารณาดำเนินการในเรื่องต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งการประสานการดำเนินงานกับคณะกรรมการกำกับหลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้าง และการเสนอความเห็น ปัญหาอุปสรรค และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการตรวจสอบราคากลางงานก่อสร้างของทางราชการต่อคณะกรรมการกำกับหลักเกณฑ์และตรวจสอบราคากลางงานก่อสร้าง

นอกจากนี้ คณะกรรมการกำกับหลักเกณฑ์และตรวจสอบราคากลางงานก่อสร้างยังได้มีมติให้คณะกรรมการกำกับหลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้างรับแผนการทบทวนและปรับปรุงหลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้างและประเด็นปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอของส่วนราชการและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไปพิจารณาดำเนินการต่อไปด้วย

4. คณะกรรมการกำกับหลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้างในการประชุมครั้งที่ 1/2554 เมื่อวันที่ 25 เมษายน 2554 ได้พิจารณาเห็นว่า เพื่อให้การดำเนินงานของคณะกรรมการฯ ตามภารกิจและอำนาจหน้าที่ตามได้รับมอบหมายเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ รอบคอบ และเกิดความคล่องตัวในทางปฏิบัติ รวมทั้งคณะกรรมการฯ ต้องเร่งดำเนินการตามแผนทบทวนและปรับปรุงหลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้าง ประกอบกับภารกิจกำหนดราคากลางงานก่อสร้างเป็นภารกิจที่เกี่ยวข้องกับเทคนิคและวิชาการทั้งทางด้านวิศวกรรมศาสตร์ สถาปัตยกรรมศาสตร์ และเศรษฐศาสตร์ รวมทั้งกฎหมายและระเบียบต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งจำเป็นต้องมีองค์หลักและผู้เชี่ยวชาญด้านการก่อสร้างทั้งในส่วนของภาครัฐ ภาคเอกชน และนักวิชาการผู้ทรงคุณวุฒิ ร่วมดำเนินการด้วย นอกจากนี้ สภาวะการณ์ เทคโนโลยี และข้อมูลข้อเท็จจริงด้านการก่อสร้างมีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา จึงมีความจำเป็นต้องมีการทบทวนและปรับปรุงหลักเกณฑ์ แนวทาง และวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการกำหนดราคากลางงานก่อสร้างให้มีความเป็นปัจจุบันอยู่เสมอ จึงมีมติแต่งตั้งคณะทำงานเพื่อช่วยปฏิบัติงานของคณะกรรมการฯ จำนวน 1 คณะ คือ คณะทำงานจัดทำและปรับปรุงหลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้าง โดยมอบหมายให้ รศ. ธนิต ธงทอง เป็นประธานคณะทำงาน คณะทำงานประกอบด้วยผู้แทนจากส่วนราชการและหน่วยงานต่างๆ ทั้งในส่วนของหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และนักวิชาการผู้ทรงคุณวุฒิที่เกี่ยวข้อง รวม 12 ท่าน และมีผู้แทนสำนักมาตรฐานการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ กรมบัญชีกลาง เป็นคณะทำงานและเลขานุการ สำหรับคณะทำงานและผู้ช่วยเลขานุการ ประกอบด้วยเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติที่รับผิดชอบด้านการกำหนดราคากลางงานก่อสร้าง จากสำนักมาตรฐานการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ กรมบัญชีกลาง และหน่วยงานหลักด้านการก่อสร้าง จำนวน 4 หน่วยงาน ได้แก่ กรมโยธาธิการและผังเมือง กรมชลประทาน กรมทางหลวง และกรมทางหลวงชนบท ทั้งนี้ ให้คณะทำงานจัดทำและปรับปรุงหลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้างมีภารกิจและอำนาจหน้าที่ในการศึกษาพิจารณาในรายละเอียด การทบทวน และปรับปรุงหลักเกณฑ์ฯ แนวทาง วิธีปฏิบัติ และรายละเอียดประกอบการคำนวณราคากลางงานก่อสร้างให้มี

ความเป็นมาตรฐาน ถูกต้องเหมาะสมตามหลักวิชาการ และสอดคล้องตามสภาวการณ์และข้อเท็จจริงในทางปฏิบัติ กฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง เทคโนโลยี และข้อมูลข้อเท็จจริงที่เปลี่ยนแปลงไป รวมทั้งภารกิจอื่นๆ ตามที่ คณะอนุกรรมการกำกับหลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้างมอบหมาย

5. คณะทำงานจัดทำและปรับปรุงหลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้างได้ดำเนินการทบทวน และปรับปรุงหลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้างตั้งแต่เดือนมิถุนายน – เดือนกันยายน 2554 (ได้มีการประชุมฯ เพื่อพิจารณาในรายละเอียด รวม 8 ครั้ง) โดยได้ทบทวน ปรับปรุง และเพิ่มเติมหลักเกณฑ์การคำนวณ ราคากลางงานก่อสร้างในรายละเอียดในหลายส่วน ทั้งในส่วนของการคำนวณค่างานต้นทุน (Direct Cost) ค่าใช้จ่ายพิเศษตามข้อกำหนดและค่าใช้จ่ายอื่นที่จำเป็นต้องมี หลักเกณฑ์การคำนวณเกี่ยวกับค่าครุภัณฑ์ การสรุปค่าก่อสร้างเป็นราคากลาง รวมทั้งแบบฟอร์มต่างๆ ที่ต้องใช้ในการจัดทำรายงานและสรุปผลการคำนวณ ราคากลาง ให้มีความชัดเจน สอดคล้องตามสภาวการณ์และเทคโนโลยีด้านการก่อสร้างที่เปลี่ยนแปลงไป และ ให้ง่ายต่อการนำไปใช้ปฏิบัติยิ่งขึ้น สำหรับในส่วนของค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานก่อสร้าง (Indirect Cost) หรือ ตาราง Factor F นั้น ได้ดำเนินการปรับปรุงเฉพาะในส่วนหลักเกณฑ์การใช้ตาราง Factor F ให้มีความชัดเจน และสอดคล้องกับการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงในส่วนอื่นๆ สำหรับในรายละเอียดของรายการ อัตราค่าใช้จ่าย การคำนวณค่า รวมทั้งโครงสร้างของตาราง Factor F จะได้ดำเนินการทบทวนและปรับปรุงอีกครั้งหนึ่งในโอกาสต่อไป

ทั้งนี้ คณะทำงานจัดทำและปรับปรุงหลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้างได้จัดทำร่าง หลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้างที่ทบทวนและปรับปรุงใหม่แล้วเสร็จสมบูรณ์ในเดือนตุลาคม 2554 โดยร่างหลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้างที่ทบทวนและปรับปรุงใหม่ดังกล่าว ประกอบด้วยเอกสาร หลักเกณฑ์ฯ รวม 4 เล่ม ดังนี้

- (1) แนวทาง วิธีปฏิบัติ และรายละเอียดประกอบการคำนวณราคากลางงานก่อสร้าง
- (2) หลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้างอาคาร
- (3) หลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้างทาง สะพาน และท่อเหลี่ยม
- (4) หลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้างชลประทาน

6. คณะอนุกรรมการกำกับหลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้างในการประชุมครั้งที่ 2/2554 เมื่อวันที่ 9 ธันวาคม 2554 ได้พิจารณาในรายละเอียดร่างหลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้างที่ คณะทำงานจัดทำและปรับปรุงหลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้างได้ทบทวน ปรับปรุง และจัดทำ ขึ้นใหม่ ทั้ง 4 เล่ม แล้ว มีมติเห็นชอบให้นำเสนอคณะกรรมการกำกับหลักเกณฑ์และตรวจสอบราคากลาง งานก่อสร้างพิจารณา

7. คณะกรรมการกำกับหลักเกณฑ์และตรวจสอบราคากลางงานก่อสร้างในการประชุมครั้งที่ 1/2555 เมื่อวันที่ 27 กุมภาพันธ์ 2555 ได้พิจารณาร่างหลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้าง ที่ได้ทบทวน ปรับปรุง และจัดทำขึ้นใหม่ ทั้ง 4 เล่ม แล้ว มีมติเห็นชอบ และให้กระทรวงการคลัง (กรมบัญชีกลาง) นำเสนอ คณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาให้มีผลบังคับใช้กับหน่วยงานภาครัฐ แทนหลักเกณฑ์การคำนวณราคากลาง งานก่อสร้างตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 6 กุมภาพันธ์ 2550 ต่อไป

มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 13 มีนาคม 2555

คณะรัฐมนตรีในคราวประชุมปรึกษาเมื่อวันที่ 13 มีนาคม 2555 ได้พิจารณาเรื่อง หลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้างของทางราชการ และมีมติ ดังนี้

1. เห็นชอบตามที่กระทรวงการคลังเสนอ ทั้ง 3 ข้อ ดังนี้

1.1 ให้ใช้หลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้างที่ทบทวนและปรับปรุงใหม่นี้ โดยให้ส่วนราชการ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รัฐวิสาหกิจ และหน่วยงานอื่นของรัฐถือปฏิบัติเมื่อพ้นกำหนด 30 วัน นับแต่วันถัดจากวันที่คณะรัฐมนตรีได้มีมติอนุมัติ

1.2 ในวันที่หลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้างที่ทบทวนและปรับปรุงใหม่นี้มีผลบังคับใช้ตามข้อ 1.1 ให้ดำเนินการ ดังนี้

1.2.1 ยกเลิกหลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้างตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 6 กุมภาพันธ์ 2550 รวมทั้งหลักเกณฑ์ รายละเอียดประกอบ แนวทาง และวิธีปฏิบัติที่เกี่ยวข้องตามประกาศ และหนังสือเวียนอื่นใด แล้วใช้หลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้างที่ทบทวนและปรับปรุงใหม่นี้แทน

1.2.2 โครงการ/งานก่อสร้างใดที่ได้คำนวณราคากลางตามหลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้างตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 6 กุมภาพันธ์ 2550 (เรื่อง หลักเกณฑ์การกำหนดราคากลางงานก่อสร้าง) และอยู่ระหว่างการดำเนินการจัดจ้างก่อสร้าง ก็ให้ดำเนินการต่อไป

1.2.3 โครงการ/งานก่อสร้างใดที่ได้คำนวณราคากลางตามหลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้างตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 6 กุมภาพันธ์ 2550 ไว้เกิน 30 วัน และยังไม่เริ่มดำเนินการจัดจ้างก่อสร้าง ให้คำนวณราคากลางใหม่โดยใช้หลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้างที่ทบทวนและปรับปรุงใหม่นี้

1.2.4 โครงการ/งานก่อสร้างใดที่ได้คำนวณราคากลางตามหลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้างตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 6 กุมภาพันธ์ 2550 ไว้ไม่เกิน 30 วัน และยังไม่เริ่มดำเนินการจัดจ้างก่อสร้าง ให้อยู่ในดุลยพินิจของหัวหน้าส่วนราชการ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานอื่นของรัฐเจ้าของโครงการ/งานก่อสร้างนั้น ที่จะพิจารณาให้คำนวณราคากลางใหม่โดยใช้หลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้างที่ทบทวนและปรับปรุงใหม่นี้หรือไม่

1.3 ให้สำนักงานประมาณและหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องใช้หลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้างที่ทบทวนและปรับปรุงใหม่นี้ ประกอบการพิจารณาจัดสรรหรือตั้งงบประมาณสำหรับโครงการ/งานก่อสร้างของทางราชการด้วย

ทั้งนี้ การคำนวณราคากลางงานก่อสร้างของทางราชการที่จะใช้ในการดำเนินการจัดจ้างก่อสร้างนั้น ให้คำนวณราคาตามความเป็นจริง โดยไม่นำวงเงินเพื่อเหลือเผื่อขาดร้อยละ 5 มารวมคำนวณเป็นราคากลางด้วย

2. มอบหมายให้สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีร่วมกับสำนักงานประมาณติดตามผลการดำเนินการตามหลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้างของโครงการต่างๆ ภายใต้โครงการให้ความช่วยเหลือ พื้นฟู เยียวยาผู้ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์อุทกภัยปีงบประมาณ พ.ศ. 2554-2555 และโครงการป้องกันปัญหามลพิษทางดิน น้ำ กลางน้ำ และปลายน้ำ แล้วรายงานให้คณะรัฐมนตรีทราบต่อไปด้วย